

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความเห็นชอบและอนุมัติให้มีการลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหาร และกิจการชนบท แห่งสหราชอาณาจักร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรับรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหาร และกิจการชนบท แห่งสหราชอาณาจักร (Memorandum of Understanding on Agricultural Cooperation between the Ministry of Agriculture and Cooperatives of the Kingdom of Thailand and the Department for Environment, Food and Rural Affairs of the United Kingdom) ฉบับภาษาอังกฤษ และภาษาไทย

๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๕๐๓๗/๘๓๖ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบและอนุมัติให้มีการลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหาร และกิจการชนบท แห่งสหราชอาณาจักร มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ของไทย รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๑) การเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง และ (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงพาณิชย์ของไทยและกระทรวงการค้าระหว่างประเทศแห่งสหราชอาณาจักร เกรตบริเตนและนอร์เทิร์นไอร์แลนด์ จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจและการค้า และกลไกสนับสนุนอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกความร่วมมือภายหลังจากเสร็จสิ้นการทบทวนนโยบายการค้าระหว่างกระทรวงพาณิชย์ของไทยและกระทรวงการค้าระหว่างประเทศแห่งสหราชอาณาจักร เกรตบริเตนและนอร์เทิร์นไอร์แลนด์ (Joint Economic and Trade Committee: JETCO) ในระดับรัฐมนตรี และให้มีคณะอนุกรรมการเฉพาะด้าน (specialized sub-committee) ในสาขาเกษตรกรรม อาหาร เครื่องดื่ม และประมง ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นว่าการจัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ จะทำให้การทำงานมีความเข้าช้อน และอาจจะเป็นข้อจำกัดของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการขยายความร่วมมือ (cooperation) ด้านการเกษตรและสาขาอื่นในอนาคต

/๑.๒ กระทรวง...

๑.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้หารือกับนายริชาร์ด พอร์เตอร์ ตำแหน่ง Commercial Counsellor สถานเอกอัครราชทูต สหราชอาณาจักร ประจำประเทศไทย โดยเสนอแนวทางจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรกับหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง และได้ส่งมอบร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับมาตรฐาน (Standard text) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ได้หารือร่วมกับ Ms. Cathryn Law, Director of Bilateral Trade Relation พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ด้านการค้าจากสถานเอกอัครราชทูตสหราชอาณาจักร ประจำประเทศไทย ซึ่งรับทราบว่าบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ จะไม่ได้อยู่ภายใต้บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจและการค้า และกลไกสนับสนุนอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกหลังจากเสร็จสิ้นการทบทวนนโยบายการค้าระหว่างไทยและสหราชอาณาจักร (MOU on the Establishment of the Joint Economic and Trade Committee and other supporting mechanisms to facilitate cooperation following the completion of the UK-Thailand Joint Trade Review) ของกระทรวงพาณิชย์ สำหรับประเด็นด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุน และเศรษฐกิจจะนำมารายงานให้ที่ประชุม คณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจและการค้า (Joint Economic and Trade Committee: JETCO) ไทย สหราชอาณาจักร ของกระทรวงพาณิชย์ทราบ ทั้งนี้ การลงนามบันทึกความเข้าใจด้านการเกษตรฯ จะเป็นการลงนามในระดับปลัดกระทรวงฯ

๑.๓ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ - มิถุนายน ๒๕๖๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ปรับปรุงร่างบันทึกความเข้าใจ และแจ้งเวียนหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณา และนำเสนอให้กระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ สหราชอาณาจักรผ่าน สอท.สหราชอาณาจักรพิจารณา ตลอดจนการหารือผ่านออนไลน์กับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงทรัพยากรฯ สหราชอาณาจักร

๑.๔ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำส่งร่างบันทึกความเข้าใจให้กระทรวงการต่างประเทศเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อร่างบันทึกความเข้าใจ ในประเด็นสาระัตถะ ถ้อยคำ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกระทรวงการต่างประเทศมีหนังสือแจ้งข้อคิดเห็นในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยขอปรับแก้ถ้อยคำให้เหมาะสม ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ปรับแก้และนำเสนอให้ฝ่ายสหราชอาณาจักรพิจารณา โดยเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ กระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ สหราชอาณาจักร ได้แจ้งไม่ขัดข้องต่อร่างที่ปรับแก้ตามข้อคิดเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหาร และกิจการชนบท แห่งสหราชอาณาจักร เป็นการลงนามระดับปลัดกระทรวง โดยร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวไม่เป็นสนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลทั้งสองฝ่าย และไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ใดๆก็ดี ร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ของไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหาร และกิจการชนบท สหราชอาณาจักร เสนอให้มีการลงนามในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยเสนอรูปแบบการลงนามแบบเสมือนจริง (Virtual signing)

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ เป็นกรอบความร่วมมือด้านการเกษตรระดับกระทรวง ลงนามโดยปลัดกระทรวงของทั้งสองฝ่าย โดยร่างบันทึกความเข้าใจ ไม่กระทบต่อภาระผูกพันภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีที่มีอยู่ และไม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสิทธิ หรือภาระผูกพันทางกฎหมายของทั้งสองฝ่าย

๔.๒ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือทวิภาคีในด้านการเกษตร พืชสวน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปอาหารและนโยบายการเกษตร ตลอดจนประเด็นอื่นๆ ที่สนใจร่วมกัน ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนการเยือน ข้อมูล เทคโนโลยี การฝึกอบรม สนับสนุนความร่วมมือทางเทคนิค และส่งเสริมด้านการวิจัย การค้าสินค้าเกษตรและลดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี รวมทั้งรูปแบบความร่วมมืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ทั้งสองฝ่ายตัดสินใจร่วมกัน

๔.๓ กลไกการดำเนินงาน มีการประชุมหารือด้านการเกษตร (Agriculture Dialogue) เป็นประจำทุกปี โดยประธานทั้งสองฝ่ายจะเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูง เพื่อหารือความร่วมมือด้านนโยบาย เกษตรกรรม พืชสวน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน

๔.๔ ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตร โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับอารัมภบท ย่อหน้าที่ ๔ ของร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุว่า บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่ถือว่าเป็นสนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลของทั้งสองประเทศ และวรรค x อนุวรรค ๒ ของร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุว่า บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่ก่อให้เกิดและไม่ประสงค์ที่จะก่อให้เกิดสิทธิหรือพันธกรณีที่มีผลผูกพันทางกฎหมายต่อผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจจึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

๕. ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กระทรวงการต่างประเทศมีข้อคิดเห็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ดังนี้

๑) ไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะโดยรวมของร่างบันทึกความเข้าใจ หากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๒) หากในอนาคต ทั้งสองฝ่ายมีการจัดทำข้อตกลงการอนุวัติการโครงการ (Project Implementation Arrangement) และข้อตกลงแยกเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์และการบริหารจัดการสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของร่างบันทึกความเข้าใจ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ควรพิจารณาส่งร่างข้อตกลงทั้งสองฉบับดังกล่าวให้กรมสนธิสัญญาและกฎหมายพิจารณาในโอกาสต่อไปด้วย

๓) ร่างบันทึกความเข้าใจ มีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตร โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับอารัมภบท ย่อหน้าที่ ๔ ของร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุว่า บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่ถือว่าเป็นสนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลของทั้งสองประเทศ และวรรค x อนุวรรค ๒ ของร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุว่า บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่ก่อให้เกิดและไม่ประสงค์ที่จะก่อให้เกิดสิทธิหรือพันธกรณีที่มีผลผูกพันทางกฎหมายต่อผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

/๖. ข้อเสนอ...

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหาร และกิจการชนบท แห่งสหราชอาณาจักร โดยหากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดต่อผลประโยชน์ ของไทย ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๖.๒ อนุมัติให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายให้ลงนาม ในร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักการเกษตรต่างประเทศ

โทร. ๐-๒๒๘๑-๘๖๙๐

โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๖๙๙๖

E-mail: bofaa3.moac@gmail.com